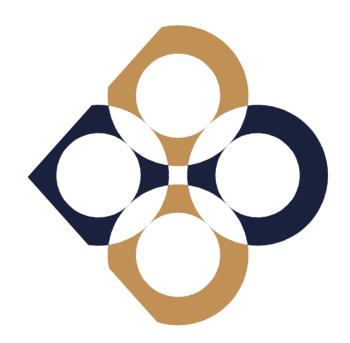

Adatbázisok előadás 10.

Kulcs-érték adatbázisok

Miről lesz szó?

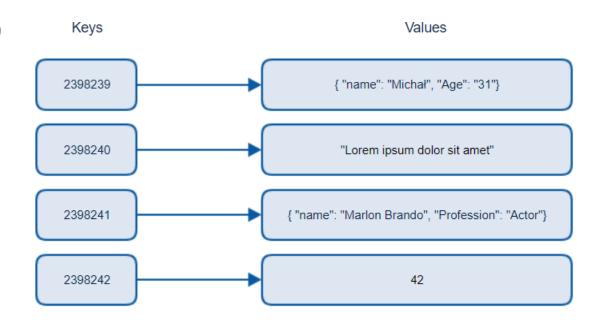
- ☐ Kulcs-érték adatbázisok jellemzői
- ☐ A Redis adatbázis
 - ☐ Jellemzők
 - Adattípusok
 - ☐ Utasítások
 - ☐ Terminál
 - ☐ Elérés Python-ból
 - ☐ Feladatok megoldása

Kulcs-érték adatbázisok

Olyan adatbázisok, amelyek az adatokat kulcs-érték párokban tárolják, és az adatok a kulcs alapján gyorsan elérhetők

- ☐ Asszociatív tömbök (kulcs-érték párok)
 - A kulcs **egyedi** azonosító
 A kulcs és az érték lehet akár egyszerű, akár komplex adat
 A kulcs-érték párnak lehet érvényességi ideje

Nagymértékben skálázhatók és partícionálhatók

Kulcs-érték adatbázisok – előnyök és hátrányok

Előnyök

- Egyszerűség
- Nagy hozzáférési sebesség
- Flexibilitás
- Skálázhatóság
- Kisebb tárolási méret
- Indexekre alapesetben nincs szükség

Hátrányok

- Bonyolultabb adatmodellekhez nem javasolt
- Limitált lekérdezési lehetőségek
- Sok feladatot alkalmazás szintjén kell megoldani (pl. kényszerek)
- Adatok exportálása
- Adatok közötti kapcsolatok kezelése

Kulcs-érték adatbázisok – hol használják őket?

Bevásárlókocsi

Cache

Felhasználói profil

Fórum

Valós idejű ajánló rendszerek

Kulcs-érték adatbázisok vs. Relációs adatbázisok

Kulcs érték adatbázisok	Relációs adatbázisok
Adatbázis	(Logikai) Adatbázis
Sorted set	Tábla
Hash	Rekord
Flexibilis séma	Fix séma
A kapcsolatok megfelelő kulcs elnevezésekkel valósíthatók meg	A kapcsolatok idegen kulcsokkal valósulnak meg
Nincs beépített lekérdezési lehetőség	Lekérdezés SQL nyelven

Kulcs-érték adatbázisok - Példák

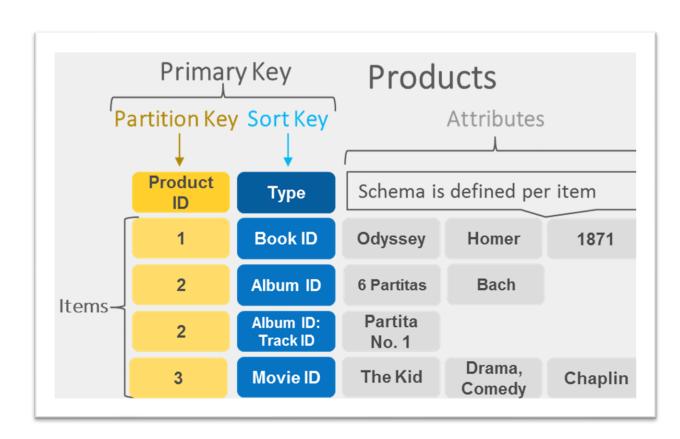
Most Popular Database Engine of Key-value Stores (2012 - 2019)

Kulcs-érték adatbázisok - DynamoDB

- ☐ A kulcs-érték adatbázisok úttörője
- ☐ Állítható konzisztencia szint
- ☐ Költséghatékony
- ☐ Hibatűrő
- ☐ Integrálható más szolgáltatásokkal

Medium - Mac

Kulcs-érték adatbázis – Redis

☐ Nyílt forráskódú adatbázis ☐ Kulcs-érték adatmodell, in-memory adatbázis ☐ Futtatási/telepítési lehetőségek Cloud próba (Try Redis , illetve Try Redis Enterprise | Redis Labs) ☐ On-premise Redis - Linux How To Install Redis on Windows 10 - DEV Community - Windows

Install and config Redis on Mac OS X via Homebrew | by Pete Houston |

CORVINUS Redis - Cloud

🥟 redis labs	Redis Enterprise Cloud ∨	A csatlakozáshoz szükséges
View Datal	Dase D T D	adatok: Port Endpoint
Database Name	FirstDatabase	Default user password
Metrics Slowlog	Configuration	Csatlakozási lehetőségek
Subscription	#1406889 Redis Cloud/Fixed Plan/AWS/eu-central-1/Standard/30MB	☐ redis-cli (parancssoros
Protocol	Redis	interfész)
Used Memory	2.03 MB	Programkód (pl. Python)
Replication (i)	Disabled	
Activated On	03/26/2021 20:56:01	
Last Changed	03/26/2021 20:56:38	A

CORVINUS Redis - Cli

```
🚾 C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli -h redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com -p 13613 -a iH3vsvrHTZoq4DXLtmvQUMn240NFq0iO
                                                                                                                Microsoft Windows [Version 10.0.18363.1440]
(c) 2019 Microsoft Corporation. Minden jog fenntartva.
C:\Program Files\Redis>redis-cli -h redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com -p 13613
 iH3vsvrHTZog4DXLtmvQUMn240NFq0i0
redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com:13613> ping
redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com:13613> set hello world
redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com:13613> get hello
"world"
redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com:13613>
                                                                                         Aktiválja a Windowst
```

Csatlakozás a Redis Cloud adatbázishoz: redis-cli –h <endpoint> –p <port> –a <password>

Redis – On-premise

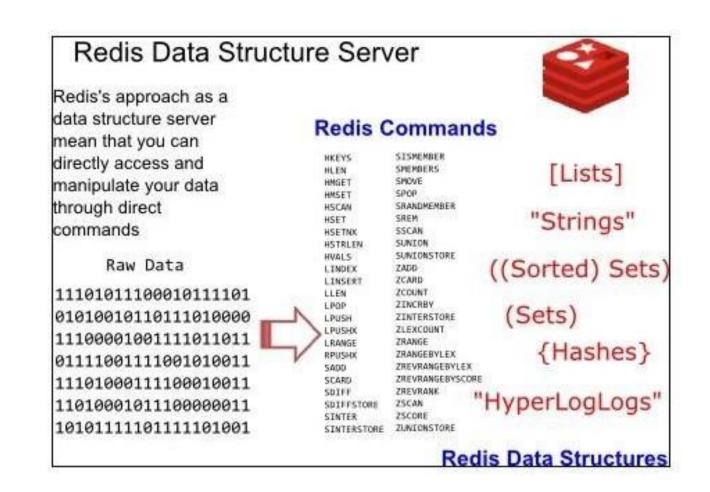
```
_ _
C:\Program Files\Redis\redis-cli.exe
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> set mykey proba
127.0.0.1:6379> get mykey
127.0.0.1:6379> exists mykey
(integer) 1
127.0.0.1:6379>
```

Csatlakozás az on-premis rendszerhez: redis-cli

Redis adattípusok

- ☐ Key tulajdonság neve*
- ☐ String szöveg
- ☐ List szöveges adatok rendezett listája
- ☐ Hashes objektumhoz hasonló adattípus, amely objektum kulcsból és kulcs-érték párokból áll
- ☐ Set egyedi szöveges adatok rendezetlen halmaza
- ☐ Sorted set egyedi szöveges adatok rendezett halmaza

Utasítások* I. – Key, string

SET kulcs érték [opciók]

Új kulcs-érték pár létrehozása, vagy a meglévő felülírása Fontosabb opciók: EX seconds – lejárati idő, NX – csak akkor jön létre a kulcs, ha még nem létezik, GET – a régi érték megjelenítése, amennyiben létezik

GET kulcs

A kulcs értékének lekérdezése – ha nem létezik, akkor a visszaadott érték üres (nil)

EXISTS kulcs(ok)

Ellenőrzi, hogy az adott kulcs létezik-e. Egymás után szóközzel elválasztva több kulcs is megadható

DEL kulcs(ok)

Törli a megadott kulcsot vagy kulcsokat

* A Redis verziótól függően a felsorolt utasításoknak csak egy része támogatott

Utasítások I. – Key, string (folytatás)

COPY kulcs1 kulcs2 [logikai adatbázis] [REPLACE]

A kulcs1 értékével létrehozza a még nem létező kulcs2-t. A kulcs2 lehet egy másik logikai adatbázisban is. A REPLACE segítségével törölhető a meglévő kulcs2.

MOVE kulcs logikai_adatbázis

A kulcsot átmozgatja egy másik logikai adatbázisba, amennyiben ott az nem létezik

RENAME kulcsnév újkulcsnév

Új nevet ad a kulcsnak

EXPIRE kulcs seconds

Beállítja a kulcs élettartamát (másodpercben)

TYPE kulcs

Megadja a kulcshoz tartozó érték típusát

Utasítások I. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> set mainap hetfo
OK
127.0.0.1:6379> get mainap
"hetfo"
127.0.0.1:6379> set mainap hetfo ex 5
OK
127.0.0.1:6379> get mainap
(nil)
127.0.0.1:6379> exists mainap
(integer) 0
127.0.0.1:6379> set mainap kedd
OK
127.0.0.1:6379> exists mainap
(integer) 1
127.0.0.1:6379> del mainap
(integer) 1
127.0.0.1:6379> exists mainap
(integer) 0
```

Létrehozunk egy új kulcsot mainap néven, amelynek értéke hetfo Lekérdezzük az értékét, majd beállítjuk a lejárati idejét 5 másodperce Utána a kulcs törlődik (nil), azaz már nem létezik ☐ Ismét létrehozzuk a mainap kulcsot, most értéke kedd ☐ Ellenőrizzük, hogy létezik-e, majd töröljük. Utána ismét megnézzük, hogy létezik-e

Utasítások II. – Hashes

HSET | HMSET kulcs mező érték [mező érték]

Beállítja a mező(k) értékét

HGET kulcs mező

Lekérdezi a kulcs adott mezőjének értékét

HGETALL kulcs

Lekérdezi a kulcs összes mezőjének értékét

HEXISTS kulcs mező

Megadja, hogy létezik-e a kulcs adott mezője

HDEL kulcs mező [kulcs mező]

Törli az adott mező(ke)t.

HKEYS kulcs

Megadja, hogy milyen mezői vannak a kulcsnak

Utasítások II. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379> hmset tanulo nev "Kiss Bela"
szulido 2000.01.01 neptun abcdef
OK
127.0.0.1:6379> hgetall tanulo
   "nev"
   "Kiss Bela"
   "szulido"
   "2000.01.01"
   "neptun"
  "abcdef"
127.0.0.1:6379> type tanulo
hash
127.0.0.1:6379> hkeys tanulo
   "nev"
  "szulido"
  "neptun"
127.0.0.1:6379> hdel tanulo neptun
(integer) 1
127.0.0.1:6379>
```

☐ Létrehozzuk a tanulo kulcsot több mezővel (nev, szulido, neptun) ☐ Lekérdezzük a tanulo kulcsot Lekérdezzük a kulcs típusát Lekérdezzük a kulcs mezőit ☐ Töröljük a tanulo kulcs neptun

mezőjét

Utasítások III. – List

LSET kulcs index érték

Beállítja a lista adott indexű elemének értékét. Az index 0-ról indul. Speciálisan a -1 az utolsó elemre, -2 az utolsó előttire utal stb.

LPUSH kulcs elem [elem]

Elem(ek)et szúr be a lista elejére

RPUSH kulcs elem [elem]

Elem(ek)et szúr be a lista végére

LPOP kulcs [n]

Törli és visszaadja a lista első (n) elemét

RPOP kulcs [n]

Törli és visszaadja a lista utolsó (n) elemét

LINSERT kulcs BEFORE | AFTER elem újelem

Új elemet szúr be a lista adott eleme elé vagy után

LRANGE kulcs start stop

Visszaadja a lista elemeit start indextől a stop-ig

Utasítások III. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
                                                    ☐ Létrehozunk egy napok
127.0.0.1:6379>
                                                      listát, tartalma: hetfo, kedd
127.0.0.1:6379> rpush napok hetfo kedd
(integer) 2
                                                    ☐ Beszúrjuk a szerdát a végére
127.0.0.1:6379> linsert napok after kedd szerda
(integer) 3
127.0.0.1:6379> lrange napok 0 -1
                                                    ☐ Megjelenítjük a lista elemeit
  "hetfo"
   "kedd"
                                                    ☐ Töröljük az első napot
  "szerda"
127.0.0.1:6379> lpop napok
                                                    ☐ Megjelenítjük az így kapott
"hetfo"
                                                       lista minden elemét
127.0.0.1:6379> lrange napok 0 -1
  "kedd"
  "szerda"
127.0.0.1:6379>
```


Utasítások IV. – Set

SADD kulcs elem [elem]

Elem(ek)et ad hozzá a halmazhoz. Ha a halmaz még nem létezik, akkor létrehozza. Ha az elem már létezik, akkor nem kerül be még egyszer a halmazba

SCARD kulcs

Visszaadja a halmaz elemszámát

SPOP kulcs [n]

Töröl és visszaad (n) elemet a halmazból.

SISMEMBER kulcs érték

Visszaadja, hogy az adott érték benne van-e a halmazban

SMEMBERS kulcs

Listázza a halmaz összes elemét

SDIFF | SUNION | SINTER kulcs1 kulcs2

Listázza a halmazok különbségét, unióját, metszetét

SORT kulcs [BY minta] [LIMIT interval] [ASC | DESC] [ALPHA]

Rendezi a list, set és ordered set kulcs elemeit

Utasítások IV. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379> sadd evszakok tavasz nyar osz tel
(integer) 4
127.0.0.1:6379> type evszakok
set
127.0.0.1:6379> smembers evszakok
   "tel"
   "tavasz"
   "nvar"
127.0.0.1:6379> scard evszakok
(integer) 4
127.0.0.1:6379> sadd kedvenevszak nyar
(integer) 1
127.0.0.1:6379> sdiff evszakok kedvenevszak
   "tavasz"
   "osz"
127.0.0.1:6379> sort evszakok alpha
   "nyar"
```

- Létrehozunk egy halmazt evszakok neven, majd lekérdezzük a típusát
- ☐ Listázzuk a halmaz tartalmát
- ☐ Megjelenítjük a halmaz elemszámát
- Létrehozunk egy új halmazt kedvencevszak neven
- ☐ Képezzük a két halmaz különbségét
- ☐ Rendezve jelenítjük meg az evszakok halmaz elemeit

Utasítások V. – Sorted set

ZADD kulcs [opciók] pontszám elem [pontszám elem]

Új elem(ek)et ad a sorted set-hez. Ha a set nem létezik, akkor létrehozza. A létező elemek felülíródnak. Opciók: XX – nem ad hozzá új elemet, csak update, LT/GT – csak akkor módosítja a meglévőt, ha az új elem kisebb/nagyobb. A rendezés az adott pontszámok (score) alapján történik

ZCARD kulcs

Visszaadja a sorted set elemszámát

ZCOUNT kulcs min max

Visszaadja a min és max közötti elemek számát

ZINCRBY kulcs n elem

A sorted set adott elemének értékét n-nel növeli

ZINTER | ZUNION | ZDIFF n kulcsok

Visszadja az adott számú halmaz különbségét, unióját, metszetét

ZRANGE kulcs min max [opciók]

Visszadja a sorted set adott indextartományba eső elemeit

Utasítások V. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> zadd nevsor 1 laci 2 nora 3 zita
(integer) 3
127.0.0.1:6379> type nevsor
zset
127.0.0.1:6379> zcard nevsor
(integer) 3
127.0.0.1:6379> zcount nevsor 2 3
(integer) 2
127.0.0.1:6379> zrange nevsor 0 -1 withscores
   "laci"
   "1"
   "nora"
127.0.0.1:6379> zincrby nevsor 5 nora
127.0.0.1:6379> zrange nevsor 0 -1
   "laci"
127.0.0.1:6379>
```

- Létrehozunk egy sorted set-et nevsor néven (laci, nora, zita) Lekérdezzük a nevsor típusát,
- elemszámát
- Lekérdezzük, hogy hány elem van, amelynek pontszáma 2 és 3 közötti
- ☐ Lekérdezzük a nevsor minden pontszámát és elemét
- □ Növeljük zita pontszámát 5-tel, utána ismét listázzuk a nevsor elemeit
 - → a sorrend megváltozik

Lekérdezések

SELECT * FROM tábla – minden táblára

SCAN 0 – Az adatbázisban lévő összes kulcsot megadja

SELECT * FROM tábla WHERE ... LIKE ...

SCAN | SSCAN | HSCAN | ZSCAN iterátor [MATCH minta] [COUNT n] [TYPE típus]

SELECT * FROM tábla WHERE id=érték

HGETALL kulcs

SELECT SUM(), AVG(), MIN(), MAX() FROM tábla

Nincs beépített lehetőség – csak program segítségével (ciklusokkal) oldható meg

SELECT FROM ... GROUP BY

Nincs beépített lehetőség – csak program segítségével (ciklusokkal) oldható meg

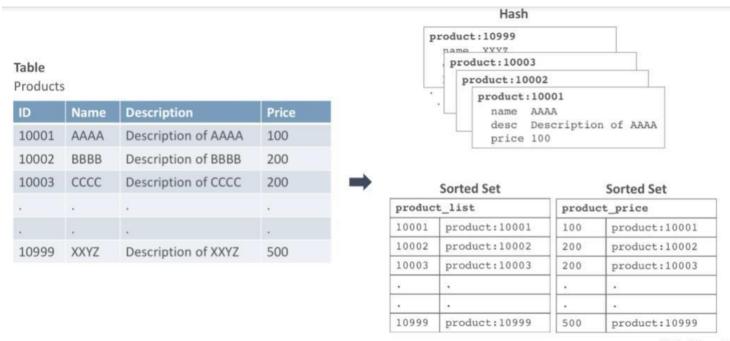
Lekérdezések- Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
                                                    127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> scan 0
    1) "mainap"
       "napok"
       "evszakok"
        "mykey"
       "hello"
        "tegnap"
       "kedvenevszak"
       "nevsor"
   10) "nev"
127.0.0.1:6379> zscan nevsor 0 match *a* _
   "0"
  1) "laci"
      "1"
      "zita"
      "nora"
127.0.0.1:6379>
```

- ☐ Lekérdezzük az aktuális adatbázisban tárolt összes kulcsot
- ☐ Listázzuk a nevsor sorted set azon elemeit és pontszámait, ahol az elem nevében van a betű

Táblák megfelelője Redis-ben

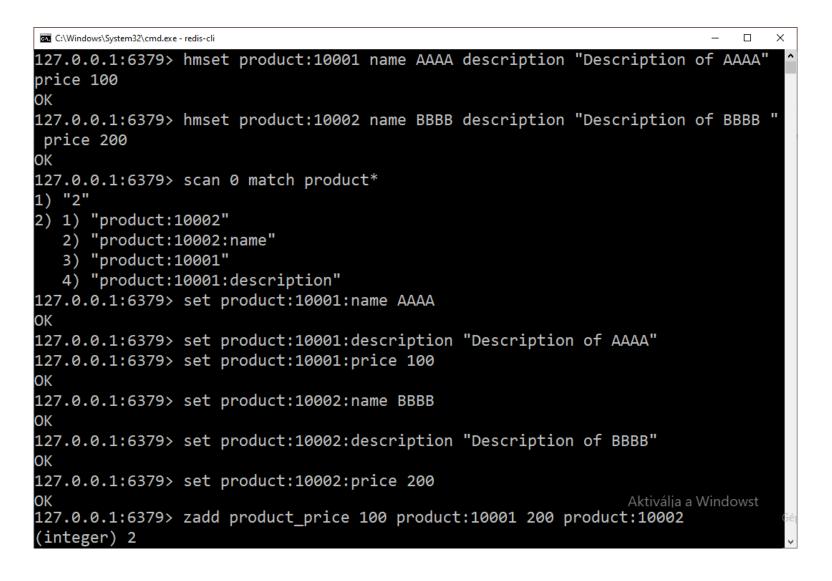
How to get SQL-like Experience with Redis? | Redis Labs

Aktiválja a W

- ☐ A tábla oszlopainak a sorted set adattípus feleltethető meg, a tábla sorainak pedig a hash típus.
- ☐ Az elsődleges kulcsot a kulcs megfelelő elnevezésével lehet megvalósítani, pl. táblanév:elsődleges_kulcs formában

Tábla létrehozása - Példa

- Létrehozzuk a products tábla első két sorának megfelelő adatszerkezetet (soronként) name, description és price mezőkkel
- Lekérdezzük a product karaktersorozattal kezdődő kulcsokat
- Létrehozzuk a tábla első két sorának megfelelő adatszerkezetet (mezőnként)
- Létrehozzuk a tábla price oszlopának megfelelő sorted set-et

Kapcsolat létrehozása Redis-ben

employee_id	first_name	last_name	address
1	John	Doe	New York
2	Benjamin	Button	Chicago
3	Mycroft	Holmes	London

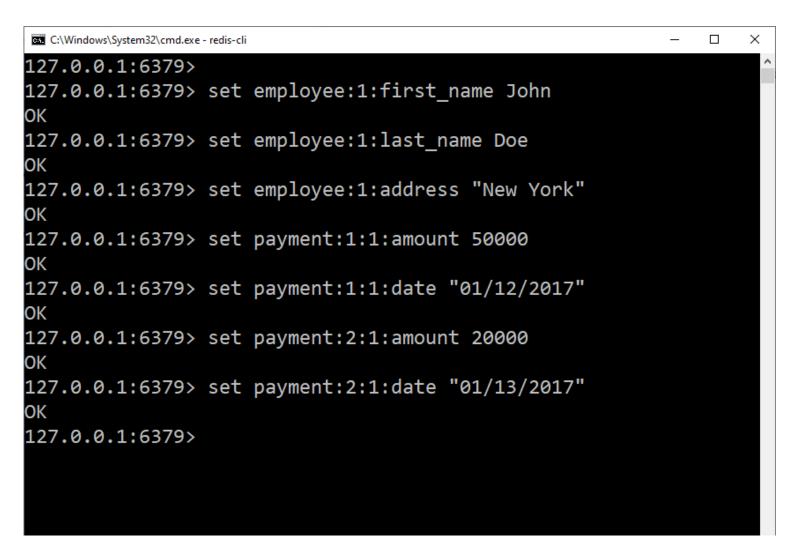
payment_id	employee_id	amount	date
1	1	50,000	01/12/2017
2	1	20,000	01/13/2017
3	2	75,000	01/14/2017
4	3	40,000	01/15/2017
5	3	20,000	01/17/2017
6	3	25,000	01/18/2017

From RDBMS to Key-Value Store: Data Modeling Techniques | by Wishmitha S. Mendis | Medium

- ☐ A kapcsolatot a kulcs megfelelő elnevezésével lehet létrehozni
- ☐ Pl: payment:2:1, ahol 2 elsődleges kulcs, 1 idegen kulcs

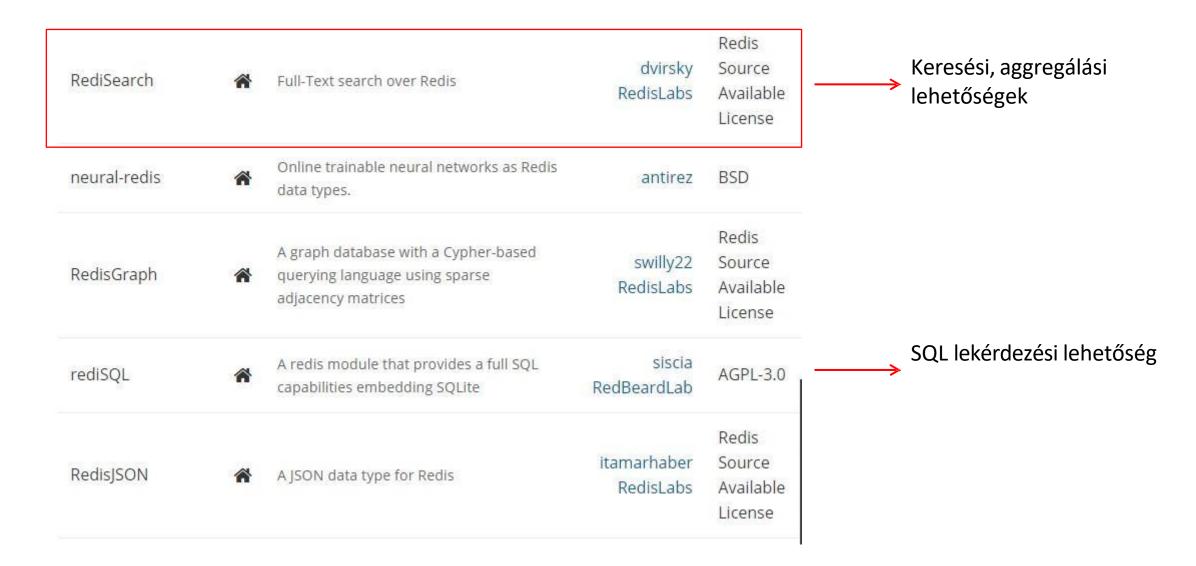
Kapcsolat létrehozása- Példa (Előző dia alapján)

- Létrehozzuk (mezőnként) az employee tábla első két sorának megfelelő kulcs-érték párokat
- Létrehozzuk (mezőnként) a payment tábla első két sorának megfelelő kulcs-érték párokat

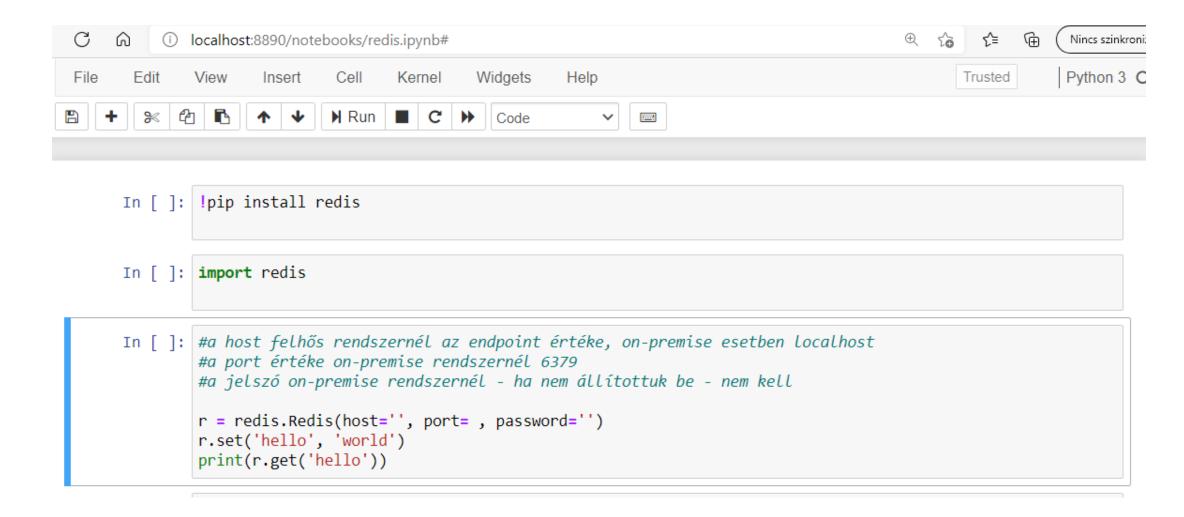

Redis – kiegészítő komponensek - példák

Redis elérés Python-ból

Csatlakozzon a Redis Cloud-hoz (Redis Labs | The Home of Redis)!

- a. Kattintson a korábban létrehozott adatbázis nevére, majd válassza ki a Configuration fület!
- b. Adja meg válaszként a következőket: Endpoint, Port, Default password

Csatlakozzon a Redis Cloud adatbázisához a következő (parancssorba beírt) utasítás segítségével:

redis-cli -h endpoint -p port -a default_password, ahol a megfelelő helyekre az előző feladatban kiolvasott endpoint, port és default password értékeit kell behelyettesíteni

- a. A csatlakozás utána adja ki az info server parancsot
- b. A parancs futtatásának eredményeként kapott sorokat másolja be a válaszhoz

Feladat III.

A redis-cli-ben hozzon létre három új kulcs-érték párt: ev 2021, honap 4, nap 26

- a. A kulcsok lejárati ideje 10 másodperc legyen
- b. A kulcsok létrehozásához szükséges utasításokat adja meg válaszként!

Feladat IV.

A redis-cli-ben hozzon létre új lista típusú kulcsot tantargyak néven, amelyek értékei a következők legyenek: programozas alapjai, matematika, adatbaziskezeles

- a. A lista végére szúrjon be még egy tantárgyat: operacios rendszerek
- b. A listát létrehozó és a lista végére beszúró parancsokat (két parancs) adja meg válaszként!

Feladat V.

A redis-cli-ben hozzunk létre új sorted set-et szemelyek néven, ahol az egyes pontszámok az életkorok legyenek: Andras 15 éves, Peter 20 éves, Juli 18 éves

- a. Kérdezzük le a 16-18 pontszámok közötti személyek számát!
- b. A sorted set-et létrehozó és a lekérdező utasításokat (két utasítás) adjuk meg válaszként!

A redis-cli-ben a korábban létrehozott szemelyek sorted set-ben növeljük Juli életkorát 10 évvel, majd ismét listázzuk a szemelyek sorted set elemeit!

a. A szükséges utasításokat (két utasítás) adjuk meg válaszként!

Hozza létre mezőnként és soronként külön kulcsok segítségével a dolgozo tábla következő rekordjait:

nev munkakor kod

Nagy Eva titkarno 1

Kiss Ilona konyvelo 2

a. A szükséges utasításokat tartalmazó képernyőrészt adja meg válaszként kép formájában!

A redis-cli-ben hozzuk létre a projekt táblának megfelelő adatszerkezetet soronként és mezőnként külön kulcsokkal! A kulcsok megadásánál ügyeljünk a projekt és a dolgozo tábla közötti kapcsolatra!

```
projektkod projektnev dolgozokod
1 EURO-33 1
3 TRANS-22 2
```

a. A szükséges utasításokat tartalmazó képernyőrészt adjuk meg válaszként kép formájában!

A redis-cli-ben hozzunk létre új két új halmaz típusú kulcsot:

numbers1: 10, 20, 30, 40, 50, 60 és numbers2: 15, 30, 45, 60

- a. Képezzük a halmazok metszetét!
- b. A halmazokat létrehozó, és a metszetüket lekérdező utasításokat (3 utasítás) adja meg a válaszhoz!

A redis-cli-ben kérdezzük le az adatbázisban lévő azon kulcsokat, amelyek nevében van a betű!

- a. Ezután adjuk meg a létező kulcsok számát a dbsize utasítás segítségével!
- b. A parancsokat és eredményüket mutató képernyőrészletet adjuk meg a válaszhoz kép formájában!

Köszönöm a figyelmet!